

Pravdivé a objektivní informace o léčivech jsou klíčové

V současné době jsou více než kdy jindy potřebné relevantní a důkazy podložené informace. Díky moderním informačním technologiím se mohou snadněji šířit polopravdy, hoaxy a zavádějící doporučení, což je ještě zřejmější v době pandemie covidu-19. Léková informační centra mohou přispívat k ověření těchto nepravdivých informací, kriticky analyzovat dostupné publikované informace nízké kvality a podporovat racionalitu farmakoterapie napříč nosologickými jednotkami.

Lékové informační centrum (LIC) Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy (FAF UK) v Hradci Králové vzniklo v roce 1994 a od roku 2005 funguje jako společné pracoviště FAF UK a Fakultní nemocnice Hradec Králové (FN HK). Jedná se o nejstarší univerzitní LIC v České republice a po celou dobu své existence se věnuje především informační službě pro odbornou zdravotnickou veřejnost a celoživotnímu vzdělávání farmaceutů a lékařů. Cílem LIC je podpora farmaceutické péče poskytováním včasných a výstižných odpovědí na lékové dotazy, které se týkají farmakoterapie různých pacientů a které jsou vypracovány s respektováním principů medicíny založené na důkazu. Lékové dotazy zodpovídají zaměstnanci Katedry sociální a klinické farmacie FAF UK včetně odborníků se specializační způsobilostí a aktivně praktikujících klinicko-farmaceutickou péči, studenti doktorského studia oboru klinická a sociální farmacie, pro které činnost v LIC slouží mimo jiné k odbornému výcviku, klinické farmaceuti a klinický farmakolog

FN HK. Zároveň jsou vybrané dotazy konzultovány se specialisty z FN HK či kolegy z jiných kateder FAF UK. Členská základna čítá také pregraduální studenty farmacie, z nichž někteří analyzují dílčí činnosti LIC v rámci diplomových prací.

Zpracovávání lékových dotazů je umožněno díky přístupem k rozsáhlému fondu tištěných i elektronických odborných informačních zdrojů a díky vyškoleným členům LIC. Ti standardním procesem v daných zdrojích vyhledávají, informace analyzují a formulují je do požadovaných odpovědí, které dále podléhají další kontrole. Právě standardizace procesu zpracování a evidence lékových dotazů je nedílnou součástí fungování LIC po celém světě. Činnost LIC může být následně sdílena na odborných tuzemských i mezinárodních fórech, přičemž spolupráce jednotlivých LIC může přispět k vyšší erudici pracovníků. Úspěchem LIC FAF UK a FN HK je v tomto ohledu možnost prezentace činnosti na tzv. Nordic meeting 2021, kde se představila všechna skandinávská a další vybraná LIC Evropy.

Historie LIC obecně spadá do 60. let 20. století, kdy se první centra objevovala v USA se vznikem knihoven se zdravotnickou literaturou, a tudíž potřebou odborníků na vyhledávání a zpracovávání informací o léčivech. Odbornost farmaceuta se od začátku jevila jako jednoznačně výhodná pro tuto činnost. LIC posléze vznikala při univerzitách či nemocnicích, a to na všech světadílech. Mnohá LIC jsou organizace a finančně podporována zdravotními

systémy konkrétních zemí (např. Spojené království, Švédsko), jiná LIC jsou součástí nemocničních lékáren nebo oddělení klinické farmacie (např. Německo, Belgie). LIC FAF UK a FN HK funguje na dobrovolné bázi a v posledních letech čím dál více řeší velmi komplexní lékové dotazy zasílané od lékárníků i klinických farmaceutů, ambulantních i nemocničních lékařů různých specializací. Za více než 25 let činnosti zde bylo řešeno téměř 2500 odborných lékových dotazů, přičemž současné spektrum dotazované problematiky zahrnuje zejména polékové nežádoucí účinky, posouzení vhodnosti léčiv v konkrétních indikacích a lékové interakce u polymorbidních pacientů.

Snahou LIC je poskytnout lékové informace tam, kde si zdravotník neví rady a nemá dostupné relevantní informační zdroje. Sami tazatelé se pak mohou zdokonalit v práci s odbornými informačními zdroji a interpretací farmakoepidemiologických studií prostřednictvím krátkodobých stáží pořádaných LIC. Kvalita je pro LIC FAF UK a FN HK zásadní. Přidanou hodnotou je kritický pohled s minimem subjektivního pohledu. Jednou do hloubky řešený lékový dotaz pak slouží jako zdroj pro budoucí řešení dotazů podobného zaměření.

PharmDr. Kateřina Malá, Ph.D.

Katedra sociální a klinické farmacie
Farmaceutická fakulta v Hradci Králové,

Univerzita Karlova

Lékové informační centrum: <https://www.faf.cuni.cz/LIC/>